

ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ 5

(Οι παράγραφοι και οι σελίδες αντιστοιχούν στην τελευταία 4η έκδοση του βιβλίου του μαθήματος)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 6

- 1) Να περιγράψουμε τις βασικές ιδιότητες των εκτιμήσεων που προκύπτουν από δείγματα παρατηρήσεων.
- 2) Να παρουσιάσουμε την έννοια των δειγματοληπτικών σφαλμάτων και να εξηγήσουμε πώς καταλήγουμε σε συμπεράσματα για τον πληθυσμό με βάση τις εκτιμήσεις του δείγματος.
- 3) Να δούμε πώς προσδιορίζεται το μέγεθος του δείγματος που απαιτείται για να εξασφαλίσουμε την επιθυμητή ακρίβεια.

ΘΕΩΡΙΑ

Παράγραφοι 6.1, 6.2, 6.3, 6.4 στις σελ. 126-139 (όχι τις παραγράφους 6.5, 6.6), σημειώσεις του διδάσκοντα (eclass).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΥΘΗΚΑΝ

Τα λυμένα παραδείγματα που διδάχθηκαν στην τάξη και περιέχονται στις σημειώσεις του διδάσκοντα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. (i) Να δώσετε τον ορισμό ενός $100(1-\alpha)\%$ διαστήματος εμπιστοσύνης για μια πληθυσμιακή παράμετρο θ .
(ii) Πώς ορίζεται το $100(1-\alpha)\%$ κάτω όριο εμπιστοσύνης και πώς το $100(1-\alpha)\%$ άνω όριο εμπιστοσύνης για την πραγματική ή αληθινή (πληθυσμιακή) παράμετρο θ ; Ποιό είναι το σφάλμα της εκτίμησης;
2. (i) Τι ονομάζεται πιθανότητα σφάλματος και τι συντελεστής ή επίπεδο εμπιστοσύνης στην εκτίμηση ενός διαστήματος εμπιστοσύνης;
(ii) Ποιά η σχέση ανάμεσα στην πιθανότητα σφάλματος και στον συντελεστή εμπιστοσύνης;

(iii) Ποιά είναι η πιθανοθεωρητική ερμηνεία του συντελεστή εμπιστοσύνης και ποιά η αντίστοιχη πιθανοθεωρητική ιδιότητα του διαστήματος εμπιστοσύνης;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ

A. ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΜΕΣΟ μ ΜΕ ΓΝΩΣΤΗ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ σ^2 (ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ)

1. Ένας φοιτητής διεξάγει έρευνα για το μέσο επίπεδο των ετήσιων αμοιβών των εργαζομένων σε μια χρηματιστηριακή εταιρία. Για τον λόγο αυτό επισκέπτεται τον διευθυντή προσωπικού της εταιρίας ο οποίος και του αποκαλύπτει μόνο την τυπική απόκλιση της κατανομής του πληθυσμού των μισθών $\sigma=14.837$ ευρώ. Έτσι ο φοιτητής αποφασίζει να επιλέξει στην τύχη 40 εργαζομένους απ'όλα τα τμήματα της εταιρίας και υπολογίζει τον δειγματικό μέσο των ετήσιων αποδοχών τους $\bar{x}=29.500$ ευρώ. Να υπολογισθεί ένα διάστημα τιμών στο οποίο θα βρίσκεται ο πραγματικός μέσος μ των 190 ετήσιων μισθών όλων των εργαζομένων στην εταιρία με πιθανότητα 95%

2. Η μέση διάρκεια ζωής 100 ηλεκτρονικών λυχνιών που επιλέχθηκαν τυχαία από την γραμμή παραγωγής ενός εργοστασίου είναι $\bar{x}=2.000$ ώρες. Αν είναι γνωστό ότι η διακύμανση σ^2 των ωρών ζωής του πληθυσμού όλων των παραγόμενων λυχνιών είναι 1.600 ώρες², να βρεθεί το διάστημα εμπιστοσύνης εντός του οποίου αναμένεται ότι θα βρίσκεται η αληθινή αλλά άγνωστη μέση διάρκεια ζωής του συνόλου των παραγόμενων λυχνιών με πιθανότητα 95%

B. ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΟ ΜΕΣΟ μ ΜΕ ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ σ^2 (ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ)

1. Από δείγμα 16 κουτιών ενός αναψυκτικού προέκυψε μέσο βάρος 480 gr με τυπική απόκλιση $s=9$ gr. Να βρεθεί το διάστημα εμπιστοσύνης μέσα στο οποίο περιμένουμε ότι θα βρίσκεται το μέσο βάρος όλων των κουτιών με πιθανότητα 95%

2. Αναφερόμενοι στα δεδομένα της προηγούμενης άσκησης, θεωρούμε τώρα ότι το δείγμα αποτελείται από 100 κουτιά. Να βρεθεί το αντίστοιχο 95% διάστημα εμπιστοσύνης.

3. Άσκηση 3 σελ. 143 βιβλίο.

Γ. ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ p

1. Από δειγματοληπτική έρευνα σε 400 φοιτητές μιας σχολής διαπιστώθηκε ότι 230 από αυτούς παρακολουθούν τακτικά τα μαθήματά τους. Να βρεθεί με πιθανότητα σφάλματος 5% το διάστημα εμπιστοσύνης που θα περιέχει το πραγματικό ποσοστό των φοιτητών της σχολής που παρακολουθούν τακτικά τα μαθήματά τους.

2. Άσκηση 1 σελ. 143 βιβλίο

3. Άσκηση 2 σελ. 143 βιβλίο.